

ZAPISNIK

sa 53. sjednice Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Skupštine Crne Gore,
koja je održana 16. aprila 2015. godine

Sjednica je počela u 10 sati. Predsjedavala je mr Branka Tanasijević, predsjednica Odbora.

Sjednici su prisustvovali mr Branka Tanasijević, predsjednica Odbora, kao i članovi Odbora: dr Radosav Nišavić, doc. dr Draginja Vuksanović, doc. dr Srđa Popović, Saša Pešić, Andrija Popović, prof. dr Jelisava Kalezić i Rešid Adrović.

Članovi Odboradoc. dr Branka Bošnjak, Srđan Perić i Milan Knežević bili su opravdano odsutni.

Osim članova Odbora, sjednici su prisustvovali ministar kulture Pavle Goranović, Dragica Milić, generalna direktorka Direktorata za kulturno-umjetničko stvaralaštvo i poslanik Neven Gošović, kao predstavnici predlagača akata. Takođe, sjednici su prisustvovali Slobodan Filipović, sekretar ministarstva prosvjete i Mijailo Đurić, načelnik Odjeljenja za normativno-pravne poslove i harmonizaciju propisa u Ministarstvu prosvjete.

Predsjednica Odbora mr Branka Tanasijević konstatovala je da Odbor ima kvorum za rad i punovažno odlučivanje i otvorila 53. sjednicu Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno prihvaćen sljedeći

DNEVNI RED:

- usvajanje zapisnika sa 51. i 52. sjednice Odbora;
 - Predlog zakona o kinematografiji;
 - Predlog zakona o zaštiti ćiriličnog pisma.

Odbor je jednoglasno usvojio zapisnik sa 51. i 52. sjednice Odbora.

Tačka 1 – Predlog zakona o kinematografiji, koji je Skupštini podnijela Vlada Crne Gore.

Ministar kulture Pavle Goranović obrazložio razloge za podnošenje Predloga zakona o kinematografiji. Ministar Goranović je istakao da je kinematografija veoma važna oblast kulture i društva u cijelini te je u tom smislu Ministarstvo kulture pripremlilo ovaj zakon kojim se na dugoročni i održiv način utvrđuju osnovne djelatnosti u ovoj oblasti i novi okviri afirmacije kinematografije poput podrške stvaraocima i stranim producentima koji su zainteresovani da ostvare svoju produkciju u Crnoj Gori. Predlog zakona je usklađen sa najboljim evropskim praksama u ovoj oblasti. Između ostalog, ministar je naglasio da je donošenje zakona neophodno jer Crna Gora nema adekvatan okvir za razvoj kinematografije. Zakon predviđa osnivanje posebne javne ustanove koja bi se bavila poslovima od javnog interesa u ovoj oblasti odnosno osnivanje Filmskog centra i podsjetio da je Crna Gora jedina zemlja u okruženju koja nakon gašenja „Zeta filma“ nije imala ustanovu ovoga tipa. Osim toga, zakon predviđa uvođenje filmskog fonda koji će djelimično rasteretiti državni budžet jer zakon propisuje različite osnovice i obveznike za finansiranje kinematografije, a među njima su: javni servis, komercijalni emiteri koji imaju nacionalnu pokrivenost, operatori pružanja usluga kablovske, satelitske i internet distribucije,

bioskopski prikazivači i operatori javnih i komunikacijskih mreža. Zakonom se predviđaju posebne podsticajne mjere za inostrane producente u cilju afirmisanja filmskog turizma. Ministar je istakao da se ovim zakonom na dugoročan način ostvaruje javni interes i da je njegova usklađenost sa evropskim normativnim praksama zapravo povoljnost za razvoj ove oblasti po kojoj je Crna Gora bila poznata u prošlosti.

Poslanik Andrija Popović je pozdravio podnošenje predloga zakona o kinematografiji navodeći da je potpuno zapostavljen veoma važan segment kulture koji se odnosi na kina i bioskope. Poslanik Popović je istakao da su u Crnoj Gori vlasnici bioskopa uglavnom lokalne uprave koje istima ne upravljaju na adekvatan način i napomenuo da nije uočio da se ovim Predlogom zakona uređuje i ta oblast kulture.

Poslanica prof. dr Jelisava Kalezić se saglasila da je došlo doneizvjesne situaciju u crnogorskoj kinematografiji nakon gašenja „Zeta filma“ i navela da je i prije više godina bilo neophodno urediti ovu oblast. Kazala je da u Predlogu zakona nije pronašla uređenje pitanja nadoknade za korišćenje crnogorskih predjela koji u perspektivi mogu donijeti odgovarajuće prihode, a koji se mogu tretirati kao vlasnička prava. Naime, poslanica je kao primjer navela filmične predjele kao što su Most na Tari, rijeka Tara, Skadarsko jezero, Ada Bojana koji ne privlače pažnju samo za snimanje spotova već kao predjeli koji se koriste za snimanje raznih komercijalnih poruka i sadržaja, te da su lica koja se bave marketingom svjesna dobiti koju mogu ostvariti prilikom korišćenja ovih prepoznatljivih predjela. Takva nadoknada ne bi podrazumijevala uskraćenje turistima da snimaju lokalitete već isključivo onim licima koji snimaju u komercijalne svrhe. Poslanica prof. dr Kalezić je navela da u uporednoj praksi nema ovakvih primjera uređenja zakona, ali Crna Gora ima specifičnu skoncentrisanost prirodnih atrakcija za snimanje što je poznato još od šezdesetih godina.

Predsjednica Odbora mr Branka Tanasijević se osvnila na istoriju kinematografije i učešće Crne Gore u tom procesu. Kazala je da je film nastao 1895. godine odnosno krajem XIX vijeka i da je prvi film snimljen upravo u decembru te godine, te da je samo godinu dana kasnije snimljen prvi film koji se odnosio na Crnu Goru u italijanskoj produkciji kada je knjaz Nikola dolazio u Rim radi udaje svoje kćerke za italijanskog prestolonasljednika. Predsjednica Odbora je iznijela podatak da je 1902. godine u Beču prikazan film "U Crnim brdima, na Knjaževskom dvoru crnogorskom", a da su prve predstave u Crnoj Gori odigrane već 1907. godine, te da je Zetski dom bio smatran za jedan od najljepših bioskopa toga vremena. Cetinje je bilo prva prijestonica crnogorske filmske proizvodnje i na njemu je snimljen prvi film o Crnoj Gori i osnovan prvi stalni bioskop (1908. godine) a kasnije je osnovan u Kotoru i Nikšiću. Tokom proglašavanja Kraljevine 1910. godine na Cetinju su bili snimatelji iz Beča, Rima, Budimpešte, Splita i drugih gradova što znači da je početkom XX vijeka Crna Gora bila privlačna stranim producentima i kinematografima. Pomenula je doprinos koji su crnogorskoj kulturi i kinematografiji dali braća Šobajić kao i Ljubo Tamindžić. U Crnoj Gori su snimane ratne reportaže, dokumentarni filmovi, filmovi o ljepotama Crne Gore, filmovi o znamenitostima i ljudima Crne Gore itd. Prvi dokumentarni film „Vaskrsenja ne biva bez smrti“, koji su snimali italijanski kinematografi 1922. godine, smatra se crnogorskim filmom, jer je u režiji tog filma učestvovao čovjek sa naših prostora, tako da se 1922. godina smatra revolucionarnom za crnogorski film. Može se zaključiti da je u prvoj polovini XX vijeka, odnosno do II svjetskog rata, kinematografija u Crnoj Gori u potpunosti pratila evropske trendove. Predsjednica Odbora mr Tanasijević se kratko osvrnula na osnivanje „Lovćen filma“ (kasnije podijeljen na „Zeta film“, „Mediteran film“ i „Lovćen film“) 1949. godine,

dok je već 1955. godine u njihovoj produkciji snimljen prvi dugometražni film „Lažni car Šćepan Mali“ u režiji Velimira Stojanovića. Predsjednica Odbora je istakla da je kinematografija u kontinuitetu napredovala praktično do devedesetih godina odnosno do raspada SFRJ kada su sve bivše republike vrlo loše prošle i navela da su tada ostala samo tri produkcijska punkta Ljubljana, Zagreb i Beograd, dok u Crnoj Gori i ostalim republikama nije snimljen nijedan film devedesetih godina sve do početka XXI vijeka. Stoga, danas u Crnoj Gori možemo govoriti o filmskoj industriji ali ne i o kinematografiji jer je ista vrlo zahtjevan pojam i podrazumijeva kontinuirani sistematski rad na produkciji, plasmanu i prikazivanju kinematografskih djela. Predsjednica Odbora je navela da je činjenica da u ovom trenutku u Crnoj Gori kinematografija nije razvijena odnosno mora se revitalizovati kao što se proces revitalizacije odvija u Srbiji, Makedoniji i drugim bivšim jugoslovenskim republikama. Predsjednica Odbora je istakla da se do sada u Crnoj Gori nije izdvajalo dovoljno sredstava za kinematografiju i da nije postojala institucija koja bi se na ozbiljan način bavila ovom oblašću i istakla da je upravo osnivanje Filmskog centra osnovni kvalitet Predloga zakona o kinematografiji. Predlogom zakona o kinematografiji utvrđena je zakonska obaveza države da finansira ovu oblast i obaveze sufinansijera. Predsjednica Odbora je posebno naglasila pitanje finansiranja inostranih produkcija i mogućnost povraćaja novca od 20 % nakon završetka snimanja na teritoriji Crne Gore što je neophodno da bi se ponovo oživio period stvaranja inostranih umjetnika na području Crne Gore.

Generalna direktorka Direktorata za kulturno-umjetničko stvaralaštvo Dragica Milić se kratko osvrnula na diskusije i pitanja poslanika. Milić je naglasila da su bioskopska prikazivanja jedna od slabijih karika kinematografskog lanca u Crnoj Gori. Kazala je da su uglavnom svi bioskopi u Crnoj Gori u vlasništvu lokalnih uprava, te da su bioskopi dio institucija kulture odnosno nekadašnjih centara za kulturu koji u svom sastavu imaju multifunkcionalne sale koje su namijenjene i pozorištu i filmskom prikazivanju. Milić je navela da je tokom devedesetih godina prošlog vijeka došlo do prekida kontinuiranog prikazivanja filmova u bioskopima, da u određenim opštinama ni danas nema kontinuiranog prikazivanja filmova. Po podacima kojima raspolaže Ministarstvo kulture, bioskopski sadržaj u Crnoj Gori kontinuirano se prikazuje u svega sedam bioskopa. Ministarstvo kulture je uložilo značajne napore i rekonstruisalo i izvršilo nabavku opreme za 11 bioskopa na sjeveru Crne Gore. Prema podacima iz 2013. godine u Crnoj Gori je prodato 237.742 bioskopske ulaznice u sedam bioskopa te je ukupan prihod od prodaje karata iznosio 768.833 eura, od čega je 80% bioskopskih ulaznica prodato u bioskopu „Cinepleks“. Kada su u pitanju promjene iznosa naknade za razvoj kinematografije, Milić je istakla da je promjena u odnosu na prvobitni Nacrt zakona nastala nakon javne rasprave, tri okrugla stola na tu temu i preko pedeset primljenih sugestija i primjedaba na ovu temu, pritom. Nacrtom zakona najviše su bili nezadovoljni javni operatori telekomunikacijskih mreža koji pružaju usluge korišćenja interneta. U odnosu na Nacrt zakona koji je Vlada predložila nakon javne rasprave korigovana je osnovica i iznos nadokande. Naime, u Nacrtu zakona su kao predložena osnovica uzeti ukupni godišnji prihodi obveznika, dok se u Predlogu zakona kao osnovica uzimaju isključivo oni prihodi koji su na indirektni ili direktni način ostvareni korišćenjem kinematografskih sadržaja. Kada je u pitanju naknada za pejzaže, Milić je kazala da se takva vrsta naknade ne naplaćuje u drugim zemljama, da je pejzaž dio potencijala koji Crna Gora ima u kinematografskom smislu i koji se najviše odnosi na filmski turizam. Filmski turizam u Evropi donosi značajne benefite zemljama poput Velike Britanije, Češke, dok je u 2011. godini Srbija prihodovala osam miliona eura po tom osnovu. Međutim, Crna Gora nije imala zakonski okvir koji bi joj omogućio da na pomenuti način iskoristi svoje kapacitete. Trenutno u Crnoj Gori postoji jedan oblik naplaćivanja taksi inostranim

producentima za snimanje kinematografskog sadržaja na pojedinim mjestima i objektima u zemlji, a tu taksu naplaćuje lokalna uprava. Milić je navela da bi ubiranjem taksi koje bi proistekle iz ovog zakona za oblast kinematografije, izuzev sredstava iz budžeta, bilo obezbijedeno oko 860.000 eura na godišnjem nivou.

Poslanica prof. dr. Jelisava Kalezić je kazala da se crnogorski predjeli koriste za snimanje komercijalnih sadržaja navodeći primjer reklame snimljene na rijeci Tari za „nikšičko pivo“ koje je u vlasništvu strane firme. Poslanica prof. dr. Kalezić je upitala da li postoje dokazi da je pivara „Trebjesa“ uplatila taksu lokalnoj upravi ili Nacionalnom parku za snimanje na tom prostoru i naglasila da to nije jedini slučaj te da je neophodno da Ministarstvo kulture napravi analizu koja će pružiti informacije na ovu temu. Poslanica prof. dr. Kalezić je kazala da bi se mogao naći način da se crnogorski pejzaži promoviraju u svrhe kinematografskog stvaranja i istakla da nije upoznata da se bilo ko iz Crne Gore angažovao da ukaže i pozove poznate producente da snimaju na teritoriji naše zemlje. U tom smislu je veoma važno praćenje žanrova u kinematografiji kako bi u te svrhe što bolje promovisali prirodne ambijente Crne Gore.

Generalna direktorka Direktorata za kulturno-umjetničko stvaralaštvo Dragica Milić je kazala da je za konkretno rješavanje ovih i sličnih pitanja neophodno najprije usvojiti zakon o kinematografiji.

Poslanik Andrija Popović je izrazio zabrinutost zbog podatka da radi samo sedam bioskopa od 23 opštine u Crnoj Gori i naveo da se lokalne uprave moraju obavezati na ispunjavanje javnog interesa u oblasti kulture. Poslanik Popović je dodao da zabrinjava podatak da je u Crnoj Gori prije pedesetak godina gotovo svaka opština imala svoj bioskop dok ih danas ima samo sedam. Osim toga, poslanik Popović je naveo da je broj prodatih ulaznica u ostalih šest opština koje imaju bioskop veoma mali i da je neophodno vratiti naviku ljudi da idu u bioskop, kao što je to praksa u ostalim dijelovima Evrope. On je kazao da je za vrijeme dugogodišnjeg mandata potpredsjednika opštine Kotor bio svjedok da se lokalna taksa za snimanje filmova, spotova i reklama naplaćuje i da predstavlja značajne prihode za opštinu.

Poslanica doc. dr. Draginja Vuksanović je ukazala na pravne nepreciznosti koje se odnose na član 1 Predloga zakona o kinematografiji („Kinematografska djelatnost obavlja se pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.“) navodeći da mora navesti da je kinematografska djelatnost predmet zakona i dopuniti član definicijom kinematografske djelatnosti, a spornu rečenicu koja čini prvi član staviti kao prvi stav člana 2. Poslanica doc. dr. Vuksanović je upitala da li se pod većinom autorske ekipe iz Crne Gore podrazumijevaju lica koja imaju državljanstvo Crne Gore ili/i da ta lica imaju boravište i prebivalište u Crnoj Gori.

Generalna direktorka Direktorata za kulturno-umjetničko stvaralaštvo Dragica Milić je navela da je Predlog zakona o kinematografiji urađen i usaglašen sa pravno-tehničkim pravilima Sekretarijata za zakonodavstvo i da je Evropska komisija dala saglasnost za usvajanje ovog zakona. Milić je predložila da se članu 1 Predloga zakona doda da je predmet zakona kinematografska djelatnost, što poslanica Vuksanović nije prihvatila. Milić je pojasnila da se pod autorskom ekipom iz Crne Gore podrazumijevaju lica koja žive i rade u Crnoj Gori.

Na predlog predsjednice Odbora mr Branke Tanasijević na sjednici su usvojena dva amandmana Odbora na Predlog zakona o kinematografiji:

AMANDMAN 1

U članu 7 tačka 2 mijenja se i glasi:
„zaštite prava autora;“.

AMANDMAN 2

U članu 36 stav 2 tačka 5 riječi „ (ADSL, mobilni internet, IPTV) „, brišu se.

Predstavnici predlagača zakona su prihvatili navedene amandmane i oni su postali sastavni dio Predloga zakona.

Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport je jednoglasno odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o kinematografiji.

Tačka 2- Predlog zakona o zaštiti ćirilicnog pisma koji su podnijeli poslanici: Neven Gošović, mr Aleksandar Damjanović, dr Radovan Asanović i dr Novica Stanić.

Predstavnik predlagača, poslanik Neven Gošović je obrazložio razloge za podnošenje Predloga zakona o zaštiti ćirilicnog pisma. On je kazao da su prema Ustavu Crne Gore ćirilicno i latinično pismo ravnopravni, ali je u praksi velika razlika između Ustavom proklamovane ravnopravnosti ćirilicnog i latiničnog pisma i primjene ćirilice u svakodnevnom životu. Prema riječima poslanika Gošovića, danas u Crnoj Gori ćirilica nema status ni ravnopravnog ni obavezujućeg pisma. Ćirilica ne postoji u radu državnih organa, fakulteta, sudova, javnih preduzeća i ustanova, a uklonjena je iz skoro svih naziva firmi i kompanija i saobraćajnih znakova. Na latinici se vodi sva korespodencija između državnih organa kao i državna administracija. Poslanik Gošović je naveo da su ćirilicom ispisana najveća književna djela, državna, vjerska i istorijska dokumenta, kao i svi naši kulturni tragovi, tako da ne postoji nijedan vjerski, kulturni, istorijski, turistički, pa ni tehničko - tehnološki razlog (koji danas u dobroj mjeri utiče na zapostavljenost ćirilice) da se ćirilica potisne iz upotrebe. Ovim zakonom bi se uredila ravnopravna upotreba ćirilice i latinice u svakodnevnom životu, prije svega u organizacijama koje vrše javna ovlašćenja, njihovom međusobnom pisanom opštenju i opštenju sa građanima, kao i objavljivanju zakona i propisa, štampanju udžbenika i slično. Predlogom ovog zakona je utvrđena i ravnopravna upotreba ćirilicnog pisma u ispisivanju mjesta, ulica, saobraćajnih znakova, imena firmi, kao i emitovanja tesktualnog dijela programa na javnom servisu i lokalnih emitera. Suština Predloga zakona je stvaranje pretpostavki za ostvarenje Ustavom zagantovane ravnopravnosti oba pisma. Poslanik Gošović je naveo da Ustav nema mehanizme za neposrednu primjenu odredbi istog, te se ti mehanizmi upravo određuju zakonom. Poslanik Gošović je istakao da je Zakonodavni odbor Skupštine Crne Gore dao saglasnost na usklađenost Predloga zakona sa Ustavom Crne Gore.

Slobodan Filipović, sekretar Ministarstva prosvjete kazao je da je Ministarstvo prosvjete s pažnjom razmotrilo tekst Predloga zakona i u saradnji sa Sekretarijatom za zakonodavstvo i dalo Mišljenje o predloženom zakonu, koje je Vlada na sjednici održanoj 9. aprila 2015. godine usvojila.

Predloženim zakonom uređuje se zaštita i ravnopravnost upotrebe ćirilicnog pisma i s tim u vezi ustanovljavaju određene obaveze za državne organe, organe državne uprave, organe lokalne samouprave, organe lokalne uprave, javna preduzeća, javne ustanove i druge organizacije i subjekte koji vrše javna ovlašćenja. Polazeći od odredbe člana 13 stava 2 Ustava Crne Gore, kojom je propisano da su ćirilicno i latinično pismo ravnopravni, Vlada smatra da bi bilo suprotno navedenom ustavnom određenju da se zakonom uređuje zaštita i upotreba samo jednog pisma, kako se to predlaže. U vezi sa tim, Vlada smatra da zakonom treba urediti ravnopravnu upotrebu oba pisma (ćirilicno i latinično), a ne samo jednog kako je predloženo dostavljenim tekstom zakona. U skladu sa tim Vlada smatra da će se zakonom kojim će se urediti pitanja upotrebe službenog jezika i jezika u službenoj upotrebi u različitim aspektima života i rada u Crnoj Gori, urediti i upotreba ćirilicnog i latiničnog pisma. Polazeći od istaknutog, Vlada Crne Gore smatra da predlog zakona o zaštiti ćirilicnog pisma ne treba prihvatiti, saopštio je Slobodan Filipović.

Predstavnik predlagača zakona, poslanik Neven Gošović naveo je da je prvi put u saznanju o Mišljenju Vlade o predloženom zakonu. Poslanik Gošović je pojasnio da se u svakoj odredbi Predloga zakona insistira na ravnopravnoj upotrebi ćirilicnog pisma, što znači da se podrazumijeva i ravnopravnost latiničnog pisma i upravo ovaj razlog je opredijelio Zakonodavni odbor da zauzme stav da je zakon usklađen sa Ustavom i pravnim sistemom. Vezano za sugestiju Vlade da treba donijeti posebni zakon o upotrebi službenog jezika i jezika u službenoj upotrebi poslanik Gošović je kazao da ta obaveza stoji već duži vremenski period, te da je Zaštitnik ljudskih prava i sloboda u maju predhodne godine podnio takvu inicijativu Skupštini Crne Gore.

Poslanik doc. dr Srđa Popović je naglasio da je uticaj donošenja ovog zakona po budžet veliki i naveo primjer multikulturalnih sredina u kojima se nazivi mjesta moraju pisati na jeziku manjine, engleskom jeziku i ćirilicnim i latiničnim pismom crnogorskog jezika. Poslanik Popović je naglasio da je ćirilica, koju i lično koristi, prvo pismo koje uče djeca u školama, te da pojednicu niko ne može zabraniti ili naložiti da se služi ćirilicnim pismom iznoseći stav da je predlaganje ovog zakona politički motivisano.

Poslanik Andrija Popović je istakao da mu nije jasno od koga konkretno treba zaštititi ćirilicu te da je članom 13 Ustava Crne Gore obezbijedena ravnopravnost oba pisma. U tom smislu, on je podsjetio da pojedini štampani mediji izlaze i na ćirilicnom pismu, kao i to da djeca u školama ravnopravno uče oba pisma sve do 18 godine, nakon toga, lična je stvar pojedinca koje će pismo koristiti. Sličan problem postoji sa jotovanom i nejotovanom varijantom crnogorskog jezika, te i u tom slučaju pojedinac sam bira koju će varijantu koristiti. Poslanik Popović se djelimično složio sa članom 5 Predloga zakona o zaštiti ćirilicnog pisma koji se odnosi na veću i ravnopravniju upotrebu ćirilicnog pisma prilikom ispisivanja naziva mjesta i drugih geografskih naziva. On je kazao da na tablama na kojima se ispisuje naziv mjesta ne bi zauzimalo puno prostora da se postavi i ćirilicni naziv. Crna Gora bi trebalo da slijedi primjer Vojvodine koja izričito poštuje princip ravnopravnosti ćirilicnog i latiničnog pisma i jezika nacionalnih manjina koje su specifične za to područje.

Poslanica prof. dr Jelisava Kalezić je navela da podržava Predlog zakona o ćirilicnom pismu i pritom izrazila skeptičnost da se zakonom može mnogo učiniti najprije iz razloga što se otišlo jako daleko u pravcu gubljenja ćirilice. Gubljenje ćirilicnog pisma iz svakodnevnog upotrebe objašnjava prostom inercijom lakoće komunikacije, pogotovo od trenutka korišćenja interneta. Poslanica prof.

dr Kalezić je podsjetila da je relativno malo područje slovenskog juga do skorijih historijskih vremena imalo tri svoja pisma, kao i to da se glagoljica kao autentično pismo na području Dalmacije i jednog dijela današnje Hrvatske sačuvala skoro do XVIII, kao i da se bosančica sačuvala skoro do Srednjeg vijeka. Sva ova pisma, navodi poslanica prof. dr Kalezić su izvorno starija od latiničnog pisma što je znak veoma dugog kulturnog identiteta i koliko god bili podijeljeni, siromašni, nehatni i zaboravni prema svojim kulturnim tragovima, najvećije zločin dozvoliti da to pismo više ne postoji. Poslanica prof. dr Kalezić je kazala da je Ministarstvo prosvjete moralo da uradi analizu ovog problema prije iznošenja stava, da se moraju iznijeti dokazi, analize i argumenti koji su nesumnjivi jer se radi o kompleksnim historijskim uticajima na kulturni identitet. Poslanica prof. dr Kalezić je istakla da nije politička priča da se Crnoj Gori se nanosi velika kulturna šteta gubitkom ćirilicnog pisma, te da je obaveza čuvati i dalje ono što je do našeg vremena sačuvano. I sa marketinškog stanovišta, proizvod će privući mnogo veću pažnju turista ako ima naziv na ćirilici i latinici, kao i to da će tabla na putu privući veću pažnju ukoliko postoje oba naziva. Ona je upozorila da treba zaštititi kulturni identitet i historijsko sjećanje Crne Gore, jer ako se nastavi gubljenje ćirilicnog pismane treba se začuditi ako za 15 ili 20 godina bude nestalo još mnogo šta drugo. Poslanica prof. dr Kalezić je kazala da će podržati Predlog zakona o zaštiti ćirilicnog pisma jer smatra da je on potreban ali ne i dovoljan da bi se zaustavilo gubljenje pisma. Iako ne postoji zabrana upotrebe ćirilicnog pisma ako se ono ne njeguje, pretaće da postoji. Ako se ne njeguje kulturna autentičnost, ona će nestati, naglasila je poslanica prof.dr. Jelisava Kalezić.

Zamjenik predsjednice Odbora poslanik dr Radosav Nišavić je kazao da Predlog zakona o zaštiti ćirilicnog pisma vidi kao obavezu državnih organa i svih ostalih da bi se ispoštovala Ustavom zagarantovana ravnopravnost oba pisma. Poslanik dr Nišavić je naveo da u posljednjih pet godina nijedan dokument Skupštine Crne Gore nije dostavljen na ćirilicnom pismu. Korespondencija državnih organa sa građanima vrši se na latiničnom pismu, televizijski program takođe preferira latinično pismo čak i za titlove na filmovima. Poslanik dr Nišavić je naglasio da, iako Ustav garantuje ravnopravnost oba pisma, prilikom izdavanja dokumenata niko ne pita pojedinca na kojem pismu on želi dokument.

Poslanica doc.dr Draginja Vuksanović je istakla da neće podržati Predlog zakona o zaštiti ćirilicnog pisma iz razloga što Ustav propisuje ravnopravnost oba pisma, a ovaj zakon bi narušio tu ravnopravnost. Poslanica doc. dr Vuksanović je naglasila da se članom 12 ovog Predloga zakona narušava ustavni princip ravnopravnosti jer se njime određuje da će se nazivi mjesta, ulica, trgova, organa i organizacija, firme i drugi javni natpisi uskladiti sa ovim zakonom. Pitanje je kako se može postići ravnopravnost oba pisma ukoliko neki naziv već piše ćirilicom i navela primjer pojedinih škola i ulica čiji su nazivi isključivo ispisani ćirilicom. Ukoliko se decidno primijeni član 12 po automatizmu se narušava Ustavom zagarantovana ravnopravnost. Poslanica doc. dr Vuksanović je navela primjer da djeca u osnovnim školama iz jezika imaju pismene zadatke koji se pišu i na ćirilicnom i latiničnom pismu, te da je pravilo da se u toku školske godine rade dva pismena zadatka ćirilicom i dva latinicom.

Predstavnik predlagača zakona poslanik Neven Gošović je u završnoj riječi istakao da se ovim Predlogom zakona ne uređuju prava i obaveze fizičkih lica tj. građana Crne Gore u odnosu na upotrebu jednog i drugog pisma. Suština Predloga zakona o zaštiti ćirilicnog pisma je da se

pomenuta ustavna norma poštuje jer se većina državne korespondencije vrši na latiničnom pismu, takođe, donose se presude na latiničnom pismu i na isti način se vrši dostavljanje predloga zakona Skupštini od strane Vlade. Nazivi firmi su većinom na latiničnom pismu, iako postoje izuzeci od svih ovih primjera i ravnopravnost je u startu uskraćena, naveo je poslanik Gošović. Poslanik Gošović je objasnio da se član 12 Predloga zakona o zaštiti ćiriličnog pisma nadovezuje na član 5 kojim se određuje ravnopravna a ne isključiva upotreba ćiriličnog pisma, jer ravnopravnost jednog pisma po logici podrazumijeva ravnopravnost i drugog pisma. Razlozi za podnošenje Predloga ovog zakona kojim bi se uredila ova oblast su po mišljenju poslanika Gošovića očigledni.

Nakon rasprave, Odbor se izjasnio sa dva glasa »za«, četiri glasa »protiv« i dva glasa »uzdržan«.

Predlog zakona o zaštiti ćiriličnog pisma nije dobio potrebnu većinu.

Odbor je završio rad u 12:00 h.

Broj:00-63-11/15-7/

Za - SEKRETAR ODBORA
mr Mirjana Marković

PREDSJEDNICA ODBORA
mr Branka Tanasijević